

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

**CENTAR ZA STRUČNO
OBRAZOVANJE**

STANDARD KVALIFIKACIJE

TEHNIČAR/ TEHNIČARKA STOČARSTVA

SADRŽAJ

---

1. OPŠTE INFORMACIJE O KVALIFIKACIJI.....	2
2. STRUKTURA KVALIFIKACIJE.....	3
3. JEDINICE KVALIFIKACIJE	4
3.1. UZGOJ DOMAĆIH ŽIVOTINJA I METODE SELEKCIJE I UZGOJA	4
3.2. UPOTREBA I ODRŽAVANJE POLJOPRIVREDNE MEHANIZACIJE, AUTOMATIZACIJE I OPREME U STOČARSKOJ PROIZVODNJI	6
3.3. GAJENJE DOMAĆIH ŽIVOTINJA I PROIZVODNJA PRIMARNIH STOČARSKIH PROIZVODA	9
3.4. PRERADA PRIMARNIH PROIZVODA ZA DOBIJANJE JEDNOSTAVNIH PREHRAMBENIH PROIZVODA STOČARSTVA U OKVIRU POLJOPRIVREDNOG GAZDINSTVA	13
3.5. ORGANIZACIJA STOČARSKE PROIZVODNJE	15
3.6. POSLOVNA KOMUNIKACIJA.....	18
4. OSTALE INFORMACIJE O KVALIFIKACIJI.....	21
5. REFERENTNI PODACI.....	22

Napomena:

Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

1. OPŠTE INFORMACIJE O KVALIFIKACIJI

NAZIV KVALIFIKACIJE: TEHNIČAR/ TEHNIČARKA STOČARSTVA

KOD KVALIFIKACIJE PREMA NOK-U: [Klik za unos teksta]

SEKTOR/ PODSEKTOR PREMA NOK-U: Poljoprivreda, prehrana i veterina/ Poljoprivreda

NIVO KVALIFIKACIJE PREMA NOK-U: IV1

TIP KVALIFIKACIJE: Stručna kvalifikacija

KREDITNA VRIJEDNOST KVALIFIKACIJE: 23

ULAZNI USLOVI ZA UPIS: Stečena kvalifikacija nivoa obrazovanja IV1

CILJEVI KVALIFIKACIJE:

Osposobljavanje za obavljanje poslova planiranja, organizacije i realizacije proizvodnje u stočarstvu, vodeći računa o svim relevantnim uslovima proizvodnje i uz adekvatnu upotrebu poljoprivredne mehanizacije, opreme i alata, poštujući standarde i principe očuvanja zdravlja i zaštite životne sredine. Osposobljavanje za preradu primarnih proizvoda i skladištenje jednostavnih prehrambenih proizvoda stočarske proizvodnje. Osposobljavanje za obavljanje poslovne komunikacije u različitim oblicima sa nadređenima, saradnicima i korisnicima usluga.

OPIS KVALIFIKACIJE/ ISHODI UČENJA:

Po završetku kvalifikacije, polaznik će biti sposoban da:

- Analizira radni zadatak u cilju pripreme za njegovu realizaciju
- Planira i organizuje sopstveni rad i rad grupe izvršilaca za realizaciju poslova u stočarstvu
- Pripremi radno mjesto i resurse za realizaciju poslova u stočarstvu uz uvažavanje svih relevantnih uslova
- Obezbjedi resurse za obavljanje poslova, u skladu sa planiranim aktivnostima i radnim zadatkom
- Izvrši organizaciju poljoprivredne proizvodnje u stočarstvu
- Pravilno koristi i održava poljoprivrednu mehanizaciju, alat, opremu i uređaje za rad
- Obavi uzgoj domaćih životinja
- Izvrši proizvodnju primarnih stočarskih proizvoda
- Obavi preradu primarnih proizvoda i skladištenje jednostavnih prehrambenih proizvoda u stočarskoj proizvodnji na poljoprivrednom gazdinstvu
- Obavi komunikaciju sa nadređenima, saradnicima i korisnicima usluga, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije
- Procijeni troškove realizacije radnog zadatka
- Izvrši nabavku opreme, materijala i uređaja potrebnih za realizaciju radnog zadatka
- Izradi radnu dokumentaciju
- Izvrši rukovođenje i nadzor nad poslovima radne grupe za realizaciju radnog zadatka
- Sprovede postupke za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima
- Primijeni mjere zaštite i zdravlja na radu, i zaštite životne sredine

2. STRUKTURA KVALIFIKACIJE

Kod	Naziv jedinice kvalifikacije	Kreditna vrijednost	Okvirni broj časova
JK-080141- TEHSTOČ -01	Uzgoj domaćih životinja i metode odgajivanja i selekcije	3	60
JK-080130- PSTOČP -02	Upotreba i održavanje poljoprivredne mehanizacije, automatizacije i opreme u stočarskoj proizvodnji	5	95
JK-080130- PSTOČP -03	Gajenje domaćih životinja i proizvodnja primarnih stočarskih proizvoda	8	150
JK-080130- PSTOČP -04	Prerada primarnih proizvoda za dobijanje jednostavnih prehrambenih proizvoda stočarstva u okviru poljoprivrednog gazdinstva	3	60
JK-080141- TEHSTOČ -02	Organizacija stočarske proizvodnje	3	60
JK-050241-EEMP-08	Poslovna komunikacija	1	26
Ukupan broj časova i kredita		23	451

Spisak ključnih kompetencija koje se stiču u okviru kvalifikacije

- Kompetencija pismenosti
- Kompetencija višejezičnosti
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM)
- Digitalna kompetencija
- Lična, socijalna i kompetencija učiti kako učiti
- Građanska kompetencija
- Preduzetnička kompetencija
- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja

3. JEDINICE KVALIFIKACIJE

3.1. UZGOJ DOMAĆIH ŽIVOTINJA I METODE SELEKCIJE I UZGOJA

Okvirni broj časova: 60

Kreditna vrijednost: 3

Ulazni uslovi za jedinicu kvalifikacije: Polaznik bi trebalo da poznaje osnove anatomije i fiziologije domaćih životinja i zoologije

Ishodi učenja Po završetku jedinice kvalifikacije, polaznik će biti sposoban da:	Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja U cilju provjere ishoda učenja polaznik treba da:
Prepozna vrste i rase domaćih životinja	<ul style="list-style-type: none"> - Navede izvorne oblike domaćih životinja - Objasni proces pripitomljavanja i domestikacije životinja - Navede podjelu rasa domaćih životinja i njihove karakteristike Rase: primitivne, prelazne i plemenite - Navede niže sistematske jedinice od rasa - Identifikuje rase različitih vrsta domaćih životinja, na konkretnom primjeru
Identifikuje opšte biološke osobine domaćih životinja	<ul style="list-style-type: none"> - Navede tipove konstitucije domaćih životinja Tipovi konstitucije: gruba, snažna, fina i limfatična - Navede tipove kondicije domaćih životinja Tipovi kondicije: izgladnjela, radna, priplodna, izložbena i tovana - Objasni pojave promjenljivosti, modifikacije, mutacije i izrođavanja kod domaćih životinja - Objasni temperament i narav kod domaćih životinja - Ocijeni tip konstitucije domaće životinje, na konkretnom primjeru - Ocijeni tip kondicije kod domaće životinje, na konkretnom primjeru
Primijeni odgovarajuću selekcijsku metodu u cilju postizanja selekcijskog cilja	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni pojmove empirijska i methodska selekcija - Navede tipove methodske selekcije - Navede faktore koji utiču na uspjeh selekcije - Opiše nasljeđivanje morfoloških, fizioloških i proizvodnih osobina domaćih životinja - Izabere grlo za reprodukciju, korišćenjem metode individualne selekcije na gazdinstvu, na konkretnom primjeru
Preporučite metode odgajivanja domaćih životinja	<ul style="list-style-type: none"> - Navede metode odgajivanja - Objasni metode odgajivanja u čistoj krvi - Objasni metode odgajivanja ukrštanjem

Ishodi učenja Po završetku jedinice kvalifikacije, polaznik će biti sposoban da:	Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja U cilju provjere ishoda učenja polaznik treba da:
Primijeni postupke za pravilno i pravovremeno razmnožavanje domaćih životinja i remont stada	<ul style="list-style-type: none"> - Izabere optimalnu metodu odgajivanja za unapređenje proizvodnje na gazdinstvu, na konkretnom primjeru - Objasni pojmove polna i pripusna zrelost kod različitih vrsta domaćih životinja - Prepozna znake estrusa - Objasni tehniku prirodnog pripusta i vještačkog osjemenjavanja - Objasni postupak internog obilježavanja domaćih životinja na farmi Interno obilježavanje: za reprodukciju, tov itd. - Navede znake bliskog porođaja - Objasni postupak evidencije kupovine ili rođenja domaće životinje u odgovarajuće obrasce elektronske matične knjige - Pomaže pri porođaju različitih vrsta domaćih životinja, na konkretnom primjeru - Odredi postupak zbrinjavanja podmlatka i plotkinje nakon porođaja, na konkretnom primjeru - Bira grla za priplod i tov, na konkretnom primjeru - Određuje postupak gajenja podmlatka za priplod, na konkretnom primjeru - Demonstrira unošenje podataka o novoj životinji na farmi u odgovarajući obrazac, na konkretnom primjeru

Oblasti znanja za realizaciju jedinice kvalifikacije

- Vrste i rase domaćih životinja
- Biološke osobine rasa domaćih životinja
- Metode selekcije, metode odgajivanja domaćih životinja
- Razmnožavanje domaćih životinja
- Remont stada

Ključne kompetencije koje su dio ove jedinice kvalifikacije

- Kompetencija pismenosti
- Kompetencija višejezičnosti
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM)
- Lična, socijalna i kompetencija učiti kako učiti
- Preduzetnička kompetencija

3.2. UPOTREBA I ODRŽAVANJE POLJOPRIVREDNE MEHANIZACIJE, AUTOMATIZACIJE I OPREME U STOČARSKOJ PROIZVODNJI

Okvirni broj časova: 95

Kreditna vrijednost: 5

Ulazni uslovi za jedinicu kvalifikacije: Polaznik treba da posjeduje osnovna znanja iz oblasti tehnologije proizvodnje u stočarstvu

Ishodi učenja Po završetku jedinice kvalifikacije, polaznik će biti sposoban da:	Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja U cilju provjere ishoda učenja polaznik treba da:
Izvrši odabir mašina, opreme, sistema i radnog alata za osnovne i dodatne radove u stočarstvu u skladu s procesom rada	<ul style="list-style-type: none"> - Navede vrste mašina, opreme i radnog alata koji se koristi u procesu pripremanja kabašte i koncentrovane stočne hrane i njihovu namjenu <ul style="list-style-type: none"> Mašine: traktor i priključne mašine: kosačice, sakupljači sijena, balirke, roto prese; silokombajni, zaparivači, gnječilice, dehidratori i dr. Oprema: mješači, mlinovi, sječke, drobilice i dr. Radni alat: vile, grablje, lopate, lopatice, ručni mješači i dr. - Navede vrste mašina, opreme, sistema i radnog alata koji se koristi u procesu ishrane i napajanja životinja i njihovu namjenu <ul style="list-style-type: none"> Mašine: traktor, distributeri hrane, hidrofori, kosačice, sakupljači sijena, balirke, roto prese, silokombajni, mikser distributeri i dr. Oprema: cistijerne, pumpe, jaslje, valovi, pojilice, hranilice, dozatori, kante za napajanje, specijalne boce sa cuclom za podmladak i dr. Sistemi: za grupno napajanje životinja, za automatizaciju ishrane, za zatvaranje i usmjeravanje životinja i dr. Radni alat: vile, grablje, lopate, lopatice, ručni mješači, specijalni noževi za sječenje i izuzimanje silaže i sjenaže, makaze, brusilice, četke, češagije, turpije, kliješta i dr. - Navede vrste opreme, sistema i radnog alata koji se koristi u procesu njege životinja i njihovu namjenu <ul style="list-style-type: none"> Oprema: vezovi, ogrlice, boksovi, kavezi, ležišta, električni pastiri, medikatori, mašine za strižu i dr. Sistemi: sistemi za grijanje prostora, sistemi za ventilaciju prostora, sistemi za hlađenje prostora i dr. Radni alat: makaze, brusilice, četke, češagije, turpije, kliješta, diskovi za obradu papaka i dr. - Navede vrste mašina, opreme, sistema i radnog alata koji se koristi u procesu dobijanja primarnih i jednostavnih prehrambenih proizvoda stočarstva i njihovu namjenu <ul style="list-style-type: none"> Mašine: muzilice, punilice, etiketirke i dr.

Ishodi učenja Po završetku jedinice kvalifikacije, polaznik će biti sposoban da:	Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja U cilju provjere ishoda učenja polaznik treba da:
	<p>Oprema: mljekovod, laktofriz, duplikator, pumpe za mlijeko i dr.</p> <p>Sistemi: izmuzišta, roboti za mužu, sistem za sakupljanje jaja, sistem hlađenje mlijeka i dr.</p> <p>Radni alat: kante, kade, cjedila, kalupi, ambalaža za punjenje i dr.</p> <p>Primarni proizvodi: mlijeko i jaja</p> <p>Jednostavni prehrambeni proizvodi stočarstva: sir, skorup i kiselo-mliječni proizvodi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Navede vrste mašina, opreme, sistema i radnog alata koji se koristi u procesu uklanjanja otpada životinjskog porijekla <p>Mašine: traktor, samohodni čistači štala, prese za gnoj i dr.</p> <p>Oprema: utovarivači, pumpe, grtalice, cistijerne za osoku, macerator i dr.</p> <p>Sistemi: za izdubavanja pomoću kanala sa ustavama, za izdubavanje samooticanjem, za izdubavanja pomoću potisne grede sa poprečnim lopaticama, za izdubavanja pomoću skepera i dr.</p> <p>Radni alat: vile, grablje, lopate i dr.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demonstrira upravljanje traktorom na poljoprivrednom gazdinstvu, na konkretnom primjeru - Odabere odgovarajuća sredstva u skladu sa procesom rada, na konkretnom primjeru
Izvrši kontrolu tehničke ispravnosti i potrebne konfiguracije mašina, opreme, alata i njihovih agregata	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni postupak kontrole tehničke ispravnosti mašina, opreme, alata i agregata - Navede parametre ispravnosti mašina, opreme, alata i agregata - Demonstrira postupak kontrole tehničke ispravnosti mašina, na konkretnom zadatku - Odredi specifične parametre mašina u skladu sa radnim zadatkom, na konkretnom primjeru
Upotrijebi mašine, aparate i uređaje u procesu stočarske proizvodnje na adekvatan način	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni postupak upotrebe mašina, opreme i radnog alata koji se koristi u procesu pripremanja kabaste i koncentovane stočne hrane - Objasni postupak upotrebe mašina, opreme i radnog alata koji se koristi u procesu ishrane životinja - Objasni postupak upotrebe mašina, opreme i radnog alata koji se koristi u procesu njege životinja - Objasni postupak upotrebe mašina, opreme i radnog alata koji se koristi u procesu proizvodnje prehrambenih proizvoda stočarstva

Ishodi učenja Po završetku jedinice kvalifikacije, polaznik će biti sposoban da:	Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja U cilju provjere ishoda učenja polaznik treba da:
	<ul style="list-style-type: none"> - Demonstrira postupak upotrebe mašina, opreme i radnog alata u skladu sa radnom zadatkom, na konkretnom primjeru
Obavi čišćenje, dezinfekciju i održavanje poljoprivrednih mašina, opreme, sredstava, alata i agregata	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni postupak čišćenja poljoprivrednih mašina, opreme, sredstava, alata i agregata - Objasni postupak dezinfekcije poljoprivrednih mašina, opreme, sredstava, alata i agregata - Objasni postupak održavanja poljoprivrednih mašina, opreme, sredstava, alata i agregata - Demonstrira postupak čišćenja poljoprivrednih mašina, opreme, sredstava, alata i agregata, na konkretnom primjeru - Demonstrira postupak dezinfekcije poljoprivrednih mašina, opreme, sredstava, alata i agregata, na konkretnom primjeru - Demonstrira postupak održavanja poljoprivrednih mašina, opreme, sredstava, alata i agregata, na konkretnom primjeru
Primijeni postupke za skladištenje i čuvanje mašina za period mirovanja	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni postupak skladištenja mašina za period mirovanja - Objasni uslove optimalnog čuvanja mašina Uslovi: osvjetljenje, temperatura, vlažnost vazduha i dr. - Demonstrira pripremu mjesta za skladištenje mašine za period mirovanja, na konkretnom primjeru - Demonstrira postupak skladištenja i čuvanja mašine za period mirovanja, na konkretnom primjeru

Oblasti znanja za realizaciju jedinice kvalifikacije

- Upotreba i održavanje poljoprivredne mehanizacije u stočarstvu

Ključne kompetencije koje su dio ove jedinice kvalifikacije

- Kompetencija pismenosti
- Kompetencija višejezičnosti
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM)
- Digitalna kompetencija
- Preduzetnička kompetencija
- Lična, socijalna i kompetencija učiti kako učiti

3.3. GAJENJE DOMAĆIH ŽIVOTINJA I PROIZVODNJA PRIMARNIH STOČARSKIH PROIZVODA

Okvirni broj časova: 150

Kreditna vrijednost: 8

Ulazni uslovi za jedinicu kvalifikacije: Polaznik treba da posjeduje znanja iz zoohigijene, ishrane domaćih životinja i poljoprivredne mehanizacije u stočarskoj proizvodnji

Ishodi učenja Po završetku jedinice kvalifikacije, polaznik će biti sposoban da:	Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja U cilju provjere ishoda učenja polaznik treba da:
Pripremi uslove za gajenje domaćih životinja prema vrsti, rasi i kategoriji	<ul style="list-style-type: none"> - Navede optimalne uslove za smještaj različitih vrsta, rasa i kategorija domaćih životinja - Navede optimalne uslove za ishranu različitih vrsta, rasa i kategorija domaćih životinja - Navede optimalne uslove za njegu različitih vrsta, rasa i kategorija domaćih životinja - Navede optimalne uslove za reprodukciju različitih vrsta, rasa i kategorija domaćih životinja - Objasni postupak pripreme uslova za smještaj, ishranu, njegu i reprodukciju različitih vrsta, rasa i kategorija domaćih životinja - Demonstrira postupak pripreme uslova za smještaj, ishranu, njegu i reprodukciju različitih vrsta rasa i kategorija domaćih životinja, na konkretnom primjeru
Obavi postupak ishrane i napajanja domaćih životinja prema vrsti, rasi i kategoriji	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni postupak ishrane domaćih životinja prema vrsti, rasi i kategoriji Postupak: priprema i sastavljanje obroka, priprema grla, priprema opreme za hranjenje i napajanje, sprovođenje tehnike distribucije hrane i hranjenje grla Vrste: goveda, ovce, koze, svinje, živina, konji i magarci - Objasni postupak procjene organoleptičkih svojstava hrane i vode prilikom obavljanja postupka ishrane i napajanja domaćih životinja Organoleptička svojstva: miris, boja i konzistencija - Objasni postupak napajanja domaćih životinja prema vrsti, rasi i kategoriji - Demonstrira postupak ishrane domaćih životinja prema vrsti, rasi i kategoriji, na konkretnom primjeru - Demonstrira postupak napajanja domaćih životinja prema vrsti, rasi i kategoriji, na konkretnom primjeru
Obezbijedi uslove za human i pravilan uzgoj i postupanje s domaćim životinjama	<ul style="list-style-type: none"> - Navede uticaje površine i zapremine objekata za držanje stoke kao faktora pravilnog uzgoja domaćih životinja Objekti za držanje stoke: objekti za smještaj goveda, koza, ovaca, konja, svinja, živine i dr.

<p>Ishodi učenja</p> <p>Po završetku jedinice kvalifikacije, polaznik će biti sposoban da:</p>	<p>Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja</p> <p>U cilju provjere ishoda učenja polaznik treba da:</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni uticaj mikroklimatskih faktora, u objektima za uzgoj, na zdravlje životinja - Objasni pozitivan uticaj prirodnog okruženja i pašnog sistema uzgoja u odnosu na industrijski - Navede postupke njege domaćih životinja <ul style="list-style-type: none"> Postupci: skraćivanje kljunova kod koka nosilja, obrezivanje papaka, obrezivanje kopita, tretiranje protiv parazita, njega i čišćenje kože, higijena vimena, čišćenje i striža vune i dr. - Objasni pozitivan uticaj slobodnog sistema držanja u odnosu na vezani ili kavezni sistem - Objasni značaj uslova na površinama za držanje životinja van objekta <ul style="list-style-type: none"> Uslovi: higijena hranilišta, pojilišta i prostora za životinje, veličina površine pašnjaka (pregona) i ispusta, obezbijedenost ogradama, snabdjevenost kvalitetnim pojilima, snabdjevenost zaklonima i nadstrešnicama, prisustvo predmeta na koje bi se životinje mogle povrijediti: staklo, metalni predmeti i dr. - Primijeni adekvatne uslove uzgoja na gazdinstvu, na konkretnom primjeru
<p>Primijeni preventivne i zootehničke mjere</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Navede preventivne higijenske mjere <ul style="list-style-type: none"> Preventivne higijenske mjere: čišćenje, dezinfekcija, dezinfekcija, deratizacija, kontrola ulaska i kretanja vozila, kontrola ulaska i kretanja ljudi, pravilan postupak uklanjanja otpadnih materija, pravilan postupak uklanjanja nusproizvoda itd. - Objasni zoo higijenske mjere u skladu sa standardima stočarske proizvodnje, zaštite životne sredine, standardima održivosti i relevantnom zakonskom regulativom <ul style="list-style-type: none"> Zoo higijenske mjere: uklanjanje stajnjaka, čišćenje, projetavanje, dezinfekcija, dezinfekcija, deratizacija i dr. - Objasni način pravilnog postavljanja dezinfekcione barijere na farmi - Opiše pravilno uklanjanje nus proizvoda životinjskog porijekla koji nisu za ishranu ljudi, na konkretnom primjeru - Demonstrira postupak dezinfekcije površina, na konkretnom zadatku - Demonstrira postupak uklanjanja stajnjaka, na konkretnom primjeru
<p>Primijeni određeni sistem uzgoja domaćih životinja prema vrsti i namjeni proizvodnje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Navede vrstu i namjenu proizvodnje u stočarstvu i njihove karakteristike <ul style="list-style-type: none"> Vrste proizvodnje: za mlijeko, meso, vunu, jaja i za priplod - Navede sisteme uzgoja domaćih životinja i njihove karakteristike <ul style="list-style-type: none"> Sistemi uzgoja: vezani, slobodni, kavezni, podni i dr.

Ishodi učenja Po završetku jedinice kvalifikacije, polaznik će biti sposoban da:	Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja U cilju provjere ishoda učenja polaznik treba da:
	<ul style="list-style-type: none"> - Odredi sistem uzgoja domaćih životinja u zavisnosti od vrste proizvodnje za konkretan primjer - Nacrta šemu objekta za uzgoj domaćih životinja za različite sisteme gajenja i tipove proizvodnje u skladu sa predviđenim normama, za konkretan primjer
Sprovede odgovarajuće aktivnosti prikupljanja, skladištenja i čuvanja primarnih proizvoda stočarske proizvodnje	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni postupke obavljanja muže Muža: ručna i mašinska - Objasni postupak striže vune - Objasni postupak prikupljanja jaja - Navede optimalne uslove skladištenja i čuvanja primarnih proizvoda stočarske proizvodnje Uslovi: temperature, vlažnost, higijenski uslovi Primarni proizvodi stočarske proizvodnje: jaja, mlijeko, vuna i dr. - Objasni postupke skladištenja i čuvanja proizvoda - Demonstrira postupak muže, na konkretnom primjeru - Demonstrira postupak striže, na konkretnom primjeru - Demonstrira postupak skladištenja životinjskih proizvoda u skladu sa predviđenim uslovima, na konkretnom primjeru
Primijeni mjere zaštite i zdravlja na radu, uz korišćenje adekvatnih zaštitnih sredstava i opreme u procesu proizvodnje u stočarstvu	<ul style="list-style-type: none"> - Opiše uticaj faktora radne sredine na zdravlje i sigurnost ljudi koji izvode radove u procesu proizvodnje u stočarstvu Faktori radne sredine: temperature vazduha, relativna vlažnost vazduha, osvjetljenost, buka, brzina strujanja vazduha, prisustvo prašine, prisustvo opasnih (otrovnih) materija, obezbijeđenost zaštitnih naprava i uređaja, električni izvori, izvori fizičke opasnosti, izloženost spoljnim vremenskim uslovima i dr. - Opiše moгуće izvore opasnosti prilikom izvođenja radova u procesu u procesu proizvodnje u stočarstvu Mogući izvori opasnosti: trovanje prašinom, trovanje opasnim materijama, nepovoljni klimatski uslovi, neadekvatno korišćenje mehanizacije, opreme i alata, domaće životnje i dr. - Objasni upotrebu zaštitne opreme za izvođenje radova u procesu u procesu proizvodnje u stočarstvu Zaštitna oprema: zaštitna obuća, zaštitna odjeća, zaštitna pregača, zaštitne rukavice i dr. - Demonstrira upotrebu zaštitne opreme za izvođenje radova u procesu proizvodnje u stočarstvu, na konkretnom primjeru

Ishodi učenja Po završetku jedinice kvalifikacije, polaznik će biti sposoban da:	Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja U cilju provjere ishoda učenja polaznik treba da:
Primijeni profesionalne standarde, postupke zaštite životne sredine i ekološke standarde	<ul style="list-style-type: none"> - Navede postupke pružanja prve pomoći prilikom mogućih povreda tokom korišćenja alata, uređaja i mašina <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - Navede osnovne propise iz oblasti zaštite životne sredine - Objasni značaj primjene mjera za zaštitu životne sredine i potrebu sortiranja različitih vrsta otpadnog materijala - Opiše postupak pravilnog odlaganja, sortiranja i skladištenja otpadnog materijala, repromaterijala, hemijskih sredstava i ostataka životinjskog i biljnog porijekla na način koji ne ugrožava životnu sredinu prilikom izvođenja radova u procesu poljoprivredne proizvodnje - Opiše internu dokumentaciju i propise koji uređuju osiguranje i praćenje kvaliteta rada i standard u radu u poljoprivrednoj proizvodnji <p style="margin-left: 40px;">Interna dokumentacija: normativi, procedure u radu, uputstvo za realizaciju zadataka i dr.</p> <p style="margin-left: 40px;">Propisi: zakoni, pravilnici, uredbe, standardi (ISO, GAP, dobra higijenska praksa, blagostanje životinja, organska proizvodnja, tradicionalna proizvodnja, HACCP i dr) i dr.</p> - Objasni značaj poslovanja zasnovan na održivom razvoju - Demonstrira pravilno sortiranje i odlaganje otpada u procesu proizvodnje u stočarstvu, na zadatom primjeru - Predloži plan uštede resursa u cilju smanjenja štetnih efekata na održivi razvoj, na zadatom primjeru

Oblasti znanja za realizaciju jedinice kvalifikacije

- Uzgoj domaćih životinja - ishrana i napajanje, preventivne i zootehničke mjere, sistemi uzgoja
- Prikupljanje, skladištenje i čuvanje primarnih proizvoda stočarske proizvodnje
- Mjere zaštite i zdravlja na radu, zaštita životne sredine i ekološki standardi

Ključne kompetencije koje su dio ove jedinice kvalifikacije

- Kompetencija pismenosti
- Kompetencija višejezičnosti
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM)
- Lična, socijalna i kompetencija učiti kako učiti
- Preduzetnička kompetencija

3.4. PRERADA PRIMARNIH PROIZVODA ZA DOBIJANJE JEDNOSTAVNIH PREHRAMBENIH PROIZVODA STOČARSTVA U OKVIRU POLJOPRIVREDNOG GAZDINSTVA

Okvirni broj časova: 60

Kreditna vrijednost: 3

Ulazni uslovi za jedinicu kvalifikacije: Polaznik treba da poznaje osnove prehrambene tehnologije i mljekarstva

Ishodi učenja Po završetku jedinice kvalifikacije, polaznik će biti sposoban da:	Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja U cilju provjere ishoda učenja polaznik treba da:
Pripremi sirovine, dodatke, opremu i uređaje za preradu u skladu s propisanim standardima	<ul style="list-style-type: none"> - Navede hemijski sastav sirovog mlijeka - Opiše proces fermentacije sirovog mlijeka i ulogu kisjelomliječnih bakterija u tom procesu - Opiše proces sirenja i ulogu sirišta u procesu podsiravanja mlijeka - Objasni uticaj hemijskog sastava i temperature mlijeka na procese kisjeljenja i sirenja - Objasni postupke pasterizacije, standardizacije i homogenizacije mlijeka - Objasni uticaj dobijenih rezultata hemijske analize mlijeka na proces kisjeljenja, sirenja i odvajanja skorupa - Demonstrira pravilan način uzimanja uzoraka sirovog mlijeka, na konkretnom primjeru - Demonstrira upotrebu laktofriza i duplikatora, na konkretnom primjeru
Sprovede tehnološki postupak za jednostavnu proizvodnju mliječnih proizvoda	<ul style="list-style-type: none"> - Navede mliječne proizvode dobijene jednostavnom proizvodnjom i njihove karakteristike Mliječni proizvodi: kisjelo-mliječni proizvodi, sir i skorup - Objasni tehnološki postupak dobijanja kisjelo-mliječnih proizvoda i tehnološke parametre tokom proizvodnog procesa Tehnološki parametri: temperatura mlijeka, vrijeme potrebno za podsiravanje, zakisjeljavanje i dr. - Objasni tehnološki postupak dobijanja domaćeg sira i skorupa - Demonstrira postupak zakisjeljavanja mlijeka, na konkretnom primjeru
Obavi postupke pakovanja i označavanja gotovih proizvoda i nus proizvoda u adekvatnu ekološku ambalažu	<ul style="list-style-type: none"> - Nabroji uloge ambalaže u procesu pakovanja gotovih i nus proizvoda Uloge ambalaže: čuvanje higijene proizvoda, efikasna distribucija, zaštita hranjivih i aromatskih materija, sadržavanje svih potrebnih informacija o proizvodu - Navede prednosti i mane različitih ambalažnih materijala koji se koriste za pakovanje gotovih i nus proizvoda - Objasni značenje navoda na deklaraciji jednostavnih mliječnih proizvoda, nus proizvoda i jaja, na konkretnom primjeru

Ishodi učenja Po završetku jedinice kvalifikacije, polaznik će biti sposoban da:	Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja U cilju provjere ishoda učenja polaznik treba da:
	<ul style="list-style-type: none"> - Demonstrira pakovanje mliječnih proizvoda u adekvatnu ambalažu, na konkretnom primjeru
Obavi postupak skladištenja gotovih proizvoda i nus proizvoda	<ul style="list-style-type: none"> - Navede optimalno vrijeme čuvanja za jednostavne gotove mliječne proizvode, nus proizvode i jaja - Objasni uticaj temperature i vlažnosti kao osnovnih faktora tokom skladištenja gotovih mliječnih proizvoda, nus proizvoda i jaja - Objasni značaj higijene prostora tokom skladištenja gotovih mliječnih proizvoda, nus proizvoda i jaja - Pripremi prostor za skladištenje gotovih mliječnih proizvoda i nus proizvoda, na konkretnom primjeru

Oblasti znanja za realizaciju jedinice kvalifikacije

- Priprema sirovina, dodataka, opreme i uređaja za preradu u skladu s propisanim standardima
- Tehnološki postupak za jednostavnu proizvodnju mliječnih proizvoda
- Pakovanje i označavanje gotovih proizvoda i nus proizvoda u adekvatnu ekološku ambalažu
- Skladištenje gotovih proizvoda i nus proizvoda

Ključne kompetencije koje su dio ove jedinice kvalifikacije

- Kompetencija pismenosti
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM)
- Digitalna kompetencija
- Lična, socijalna i kompetencija učiti kako učiti
- Građanska kompetencija
- Preduzetnička kompetencija

3.5. ORGANIZACIJA STOČARSKE PROIZVODNJE

Okvirni broj časova: 60

Kreditna vrijednost: 3

Ulazni uslovi za jedinicu kvalifikacije: Polaznik treba da posjeduje osnovna znanja iz oblasti tehnologije proizvodnje i prerade u stočarstvu

<p>Ishodi učenja</p> <p>Po završetku jedinice kvalifikacije, polaznik će biti sposoban da:</p>	<p>Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja</p> <p>U cilju provjere ishoda učenja polaznik treba da:</p>
<p>Sprovede planiranje i organizaciju sopstvenog i rada kolektiva u skladu s pravilima struke, radnim zadatkom i inovacijama u poljoprivrednoj proizvodnji</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Navede zakonsku regulativu, standarde, kao i dokumentaciju neophodnu za izvršenje radnih zadataka <p style="margin-left: 40px;">Standardi: tradicionalne, organske, konvencionalne i integralne poljoprivredne proizvodnje</p> <p style="margin-left: 40px;">Dokumentacija: projekti, elaborati, radni nalog i dr.</p> - Opiše elemente radnog zadatka/ naloga u cilju planiranja aktivnosti i neophodnih resursa za realizaciju radnog zadatka <p style="margin-left: 40px;">Resursi: struktura i broj izvršilaca radnog zadatka, materijali, alati, oprema i uređaji</p> - Osmisli i organizuje proces rada za realizaciju konkretnog radnog zadatka iz oblasti stočarstva - Isplanira vrijeme trajanja radova/ aktivnosti sopstvenog rada i radne grupe po fazama, na konkretnom primjeru
<p>Pripremi sredstva i radno mjesto za poljoprivredne poslove, u skladu sa planiranim aktivnostima i radnim zadatkom</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Navede osnovna i obrtna sredstva u poljoprivrednoj proizvodnji - Navede relevantnu dokumentaciju potrebnu za izvođenje radnog zadatka <p style="margin-left: 40px;">Dokumentacija: radni nalog, normativ materijala, izvještaji, knjiga gazdinstva i dr.</p> - Opiše optimalne uslove radnog mjesta u skladu sa poslom koji se realizuje - Objasni postupak pripreme radnog mjesta u skladu sa poslom koji se realizuje - Objasni postupak odabira i pripreme sredstava u zavisnosti od radnog zadatka i relevantne dokumentacije - Demonstrira postupak pripreme radnog mjesta za određeni posao u stočarstvu, u skladu sa planiranim aktivnostima i radnim zadatkom, na konkretnom primjeru - Demonstrira postupak pripreme sredstva za određeni posao u stočarstvu, u skladu sa planiranim aktivnostima i radnim zadatkom, na konkretnom primjeru
<p>Ispuni odgovarajuću radnu dokumentaciju</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni postupak popunjavanja odgovarajuće dokumentacije, u skladu sa radnim zadatkom, u skladu sa nacionalnom regulativom o zaštiti podataka o ličnosti i Opštom uredbom o zaštiti podataka (GDPR) <p style="margin-left: 40px;">Dokumentacija: dnevni, nedjeljni plan rada i radni nalog, registar, protokol, datoteka, elektronska evidencija, baza</p>

Ishodi učenja Po završetku jedinice kvalifikacije, polaznik će biti sposoban da:	Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja U cilju provjere ishoda učenja polaznik treba da:
	<p>podataka, dnevnik rada, normativi materijala, ulaz i izlaz robe, izvještaji, matična knjiga gazdinstva i dr.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demonstrira postupak evidentiranja vremena provedenog na radu (vlastitog i saradnika), u skladu sa relevantnom zakonskom regulativom, na konkretnom primjeru - Demonstrira postupak popunjavanja obrazaca dnevnog i nedjeljnog plana rada, na konkretnom primjeru - Demonstrira postupak popunjavanja matične knjige stočarske proizvodnje i evidentiranja proizvodnih osobina umatičenih životinja, na konkretnom primjeru - Demonstrira postupak evidencije o utrošku repromaterijala, goriva, rezervnih djelova, alata i opreme, na konkretnom primjeru - Demonstrira postupak izrade periodičnih izvještaja o obavljenom poslu i sprovedenim aktivnostima u vezi sa tradicionalnom, organskom, konvencionalnom i integralnom proizvodnjom u stočarstvu, na konkretnom primjeru
Koristi agroekološke i ekonomske podatke i trendove tokom planiranja proizvodnje u stočarstvu	<ul style="list-style-type: none"> - Navede agroekološke uslove bitne za izbor lokacije budućeg stočarskog gazdinstva Agroekološki uslovi: klimatske prilike, orografski i edafski uslovi - Navede ekonomske uslove bitne za izbor lokacije budućeg stočarskog gazdinstva Ekonomski uslovi: saobraćajni uslovi, tržišni uslovi, veličina gazdinstva, prisustvo drugih proizvođača u istom regionu, blizina prerađivačkih kapaciteta i raspoloživost stručne radne snage i ostali ekonomski uslovi (premije, regresi, inflacija i dr.) - Procijeni optimalne agroekološke uslove za izbor lokacije, na konkretnom primjeru - Procijeni optimalne ekološke uslove za izbor lokacije, na konkretnom primjeru
Koristi podatke analize agrometeoroloških i hidroloških uslova u cilju planiranja stočarske proizvodnje	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni štetni uticaj visokih i niskih temperatura na životinjski organizam - Objasni štetni uticaj visoke vlažnosti i suše na životinjski organizam - Odabere vrstu i rasu domaćih životinja za uzgoj u odnosu na analizu agrometeoroloških i hidroloških uslova, na konkretnom primjeru - Odabere vrstu proizvodnje i sistem uzgoja domaćih životinja u skladu sa agrometeorološkim i hidrološkim uslovima, na konkretnom primjeru
Izvrši koordinaciju, organizaciju, nadgledanje i kontrolu svih radnih	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni slijed postupaka u konkretnom tehnološkom procesu - Navede indikatore praćenja proizvodnog procesa, pri izvođenju konkretnog radnog zadatka

Ishodi učenja Po završetku jedinice kvalifikacije, polaznik će biti sposoban da:	Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja U cilju provjere ishoda učenja polaznik treba da:
procesa proizvodnje i prerade u stočarstvu	<ul style="list-style-type: none"> - Demonstrira davanje jasnih instrukcija izvršiocima posla pri tumačenju i realizaciji radnog naloga, na konkretnom primjeru - Osmisli parametre prema kojima će procijeniti uspješnost obavljenog posla, na konkretnom primjeru

Oblasti znanja za realizaciju jedinice kvalifikacije

- Planiranje i organizacija u stočarskoj proizvodnji
- Ekonomika proizvodnje

Ključne kompetencije koje su dio ove jedinice kvalifikacije

- Kompetencija pismenosti
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM)
- Digitalna kompetencija
- Lična, socijalna i kompetencija učiti kako učiti
- Građanska kompetencija
- Preduzetnička kompetencija

3.6. POSLOVNA KOMUNIKACIJA

Okvirni broj časova: 26

Kreditna vrijednost: 1

Ulazni uslovi za jedinicu kvalifikacije: Polaznik treba da posjeduje osnovna znanja i vještine infomatičke pismenosti

Ishodi učenja Po završetku jedinice kvalifikacije, polaznik će biti sposoban da:	Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja U cilju provjere ishoda učenja polaznik treba da:
Vodi usmenu komunikaciju sa nadređenima, saradnicima i korisnicima usluga, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije i bontona	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni pojam, značaj i vrste komunikacije <li style="padding-left: 20px;">Vrste komunikacija: usmena i pisana - Opiše pravila vođenja komunikacije sa nadređenima, saradnicima i korisnicima usluga - Objasni poslovni bonton i kulturu u komunikaciji sa nadređenima, saradnicima i korisnicima usluga - Demonstrira usmenu komunikaciju sa nadređenima, u skladu sa pravilima komunikacije, poslovnog bontona i kulture - Demonstrira usmenu komunikaciju sa korisnicima usluga, u skladu sa pravilima komunikacije, poslovnog bontona i kulture - Navede tehnička sredstva za komunikaciju <li style="padding-left: 20px;">Tehnička sredstva za komunikaciju: telefon, računar, telefaks
Vodi pisanu komunikaciju sa nadređenima, saradnicima i korisnicima usluga, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije i bontona	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni elemente i forme poslovnog pisma i faze njegovog pisanja <li style="padding-left: 20px;">Elementi poslovnog pisma: obavezni i neobavezni <li style="padding-left: 20px;">Forme poslovnog pisma: blok (američka) i zupčasta (francuska) - Sastavi poslovno pismo u različitim formama - Objasni vrste poslovnih pisama u robnom prometu i njihove karakteristike <li style="padding-left: 20px;">Poslovna pisma u robnom prometu: upiti, ponude, porudžbine, otpremnice, predfakture, fakture, reklamacija - Sastavi određene vrste poslovnih pisama u robnom prometu u odgovarajućoj formi - Demonstrira vođenje pisane poslovne komunikacije, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije, korišćenjem raspoloživih tehničkih sredstava
Koristi komunikacijske vještine i pravila rješavanja konfliktnih situacija u komunikaciji sa saradnicima, nadređenima i korisnicima usluga	<ul style="list-style-type: none"> - Opiše komunikacijske vještine potrebne za efikasnije obavljanje radnih zadataka, saradnju sa saradnicima, nadređenima i korisnicima usluga <li style="padding-left: 20px;">Komunikacijske vještine: aktivno slušanje, asertivnost, davanje povratnih informacija, „JA“ poruke i sl.

<p>Ishodi učenja</p> <p>Po završetku jedinice kvalifikacije, polaznik će biti sposoban da:</p>	<p>Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja</p> <p>U cilju provjere ishoda učenja polaznik treba da:</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni činioce na koje treba obratiti pažnju u vertikalnoj, horizontalnoj komunikaciji i komunikaciji sa okruženjem, kao i moguće uzroke neadekvatne komunikacije u organizaciji - Demonstrira primjenu komunikacijskih vještina u radu sa saradnicima, korisnicima usluga i nadređenima - Demonstrira konstruktivnu reakciju u situaciji dobijanja kritike - Objasni pojam konflikta i preporuke za upotrebu različitih stilova za rješavanje konfliktnih situacija <p style="text-align: center;">Stilovi za rješavanje konfliktnih situacija: takmičenje, saradnja, izbjegavanje, prilagođavanje, kompromis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demonstrira upotrebu različitih stilova za rješavanje konfliktnih situacija na primjerima konfliktnih situacija između saradnika, korisnika usluga i nadređenih
<p>Primijeni osnovna pravila timskog rada u zajedničkom obavljanju radnih zadataka sa saradnicima i korisnicima usluga</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Navede pojam i osnovna pravila timskog rada <p style="text-align: center;">Osnovna pravila timskog rada: postavljanje zajedničkog cilja tima, jasna podjela zadataka u timu, uvažavanje različitosti, međusobno povjerenje i sl.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Navede vrste timova i uloge u timu - Objasni najvažnije osobine timskih igrača značajne za uspješno poslovanje i podsticanje timskog rada - Navede moguće sukobe unutar tima, strategije za razvijanje povjerenja i faktore koji utiču na efikasnost timskog rada <p style="text-align: center;">Sukobi unutar tima: konflikti interesa, vrijednosti, informacija, strukturalni konflikt, konflikt u odnosima i sl.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demonstrira primjenu osnovnih pravila timskog rada na primjerima sukoba unutar tima sa saradnicima i korisnicima usluga
<p>Pripremi i organizuje poslovne sastanke, u skladu sa pravilima i procedurama u organizovanju sastanaka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Objasni pojam, cilj i vrste poslovnih sastanaka <p style="text-align: center;">Vrste poslovnih sastanaka: formalni, neformalni, poslovna druženja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Objasni sadržaj poziva i pratećeg materijala za učesnike poslovnog sastanka <p style="text-align: center;">Sadržaj poziva: dnevni red (agenda) sastanka, vrijeme i mjesto održavanja sastanka i dr.</p> <p style="text-align: center;">Prateći materijal: spisak učesnika, radni materijal i dr.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opiše koncept, scenario, pravila i vještine uspješnog vođenja poslovnog sastanka - Opiše proces dogovaranja i način donošenja odluke na poslovnom sastanku

Ishodi učenja	Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja
Po završetku jedinice kvalifikacije, polaznik će biti sposoban da:	U cilju provjere ishoda učenja polaznik treba da:
	- Demonstrira pripremu i organizaciju poslovnog sastanka za konkretan slučaj

Oblasti znanja za realizaciju jedinice kvalifikacije

- Vrste komunikacije, timski rad
- Poslovno pismo
- Poslovni sastanak, poslovni bonton, kultura i pravila vođenja konstruktivne komunikacije sa nadređenima, saradnicima i korisnicima usluga

Ključne kompetencije koje su dio ove jedinice kvalifikacije

- Kompetencija pismenosti
- Kompetencija višejezičnosti
- Matematička kompetencija i kompetencija u prirodnim naukama, tehnologiji i inženjerstvu (STEM)
- Digitalna kompetencija
- Lična, socijalna i kompetencija učiti kako učiti
- Građanska kompetencija
- Preduzetnička kompetencija
- Kompetencija kulturološke svijesti i izražavanja

4. OSTALE INFORMACIJE O KVALIFIKACIJI

Obrazovna oblast prema NKO/ ISCED-u	08 Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo i veterina 081 Poljoprivreda 0811 Biljna i stočarska proizvodnja
Nivo obrazovanja prema NKO/ ISCED-u	Nivo 3 Kategorija 35
Nivo kvalifikacije prema EQF-u	4
Standard zanimanja na kojem se zasniva kvalifikacija	Tehničar/ Tehničarka stočarstva
Vrsta isprave	Sertifikat
Institucija koja vrši provjeru	U skladu sa zakonom
Institucija koja izdaje ispravu	U skladu sa zakonom
Povezanost sa drugim kvalifikacijama	Tehničar ratarstva i povrtarstva, Tehničar voćarstva i vinogradarstva, Proizvođač stočarskih proizvoda, Voćar-Vinogradar, Ratar-Povrtar, Pomoćnik poljoprivrednog proizvođača, Veterinarski tehničar, Prehrambeni tehničar, Proizvođač prehrambenih proizvoda
Prohodnost	Zajedno sa stručnim kvalifikacijama Tehničar ratarstva i povrtarstva, Tehničar voćarstva i vinogradarstva, Voćar-Vinogradar, Ratar-Povrtar, Proizvođač stočarskih proizvoda, Pomoćnik poljoprivrednog proizvođača ova kvalifikacija ima prohodnost prema kvalifikaciji nivoa obrazovanja Agrotehničar, u skladu sa obrazovnim programom. Obrazovnim programom je definisana potreba polaganja diferencijalnih i dopunskih ispita.

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard kvalifikacije TEHNIČAR/ TEHNIČARKA STOČARSTVA

Kod dokumenta: SK-080441-TEHSTOČ

Datum usvajanja dokumenta: . godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Dejan Milunović, diplomirani inženjer stočarstva, nastavnik, JU SSŠ „Spasoje Raspopović“, Podgorica
2. Dušan Pejović, diplomirani inženjer poljoprivrede, organizator praktične nastave, JU Srednja stručna škola, Cetinje
3. Mersiha Muratović, diplomirani inženjer stočarstva, nastavnik, JU Srednja stručna škola, Petnjica
4. Veljko Tomić, diplomirani inženjer agronomije, nastavnik, JU Srednja stručna škola Bar
5. Azra Purović, diplomirani inženjer poljoprivrede, nastavnik, JU Srednja mješovita škola Golubovci
6. Savo Đurašić, inženjer prehrambene tehnologije, diplomirani inženjer proizvodnog menadžmenta, “Naša bašta”, Voli, Podgorica
7. Zoran Marinković, diplomirani inženjer agronomije, Vrti centar „Kalia“, Podgorica

Koordinator:

Vjera Mitrović-Radošević, diplomirani psiholog, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, JU Centar za stručno obrazovanje